

Lärarutbildning och datakunskap

SAMMANFATTNING

30 June 2025

Kontext och genomförande

I ett utbildningssammanhang som präglas av ökad digitalisering har vikten av datakunskap aldrig varit större. Portugals nationella handlingsplan för digital övergång har drivit på systemförändringar inom hela utbildningssektorn, vilket har lett till en storskalig läroutbildning inom ramen för programmet Teachers' Digital Empowerment. Denna Learning Story illustrerar hur certifierade utbildare integrerar datakunskap i läroutbildningen. Deras erfarenheter visar att lärarna inte bara måste använda digitala verktyg, utan även utveckla analytiska och etiska kompetenser för att tolka, tillämpa och skydda data på pedagogiskt meningsfulla sätt. Utbildningen genomförs inom ett nationellt ramverk som leds av generaldirektoratet för utbildning (DGE) och stöds av skolföreningarnas utbildningscenter (CFAE). Även om datakunskap inte ursprungligen var en formell komponent i dessa sessioner, har den vuxit fram organiskt som ett svar på lärarnas behov och digitala utmaningar i skolorna. I denna Learning Story har läroutbildarna använt sig av praktiska och kontextspecifika strategier för att utveckla lärarnas kapacitet. Deras utbildning inkluderar:

- Simuleringar där fiktiva dataset används för att fatta pedagogiska beslut;
- Etisk reflektion om dataskydd, ägande och efterlevnad av GDPR;
- Kritisk jämförelse mellan AI-genererade rekommendationer och professionellt omdöme.

De betonar också behovet av att förstå det ekosystem i vilket utbildningsdata produceras och hanteras, vilket ökar medvetenheten om frågor som risker med tredjepartsplattformar och adaptiva inlärningsalgoritmer.

Lärdomar som dragits

1. Datakunskap är en viktig del av den digitala kompetensen

Digital kompetens är en nödvändig grund, men datakunskap är också en viktig del av den digitala kompetensen. Lärare vet hur man använder pedagogiska verktyg, men ibland utvecklar de inte fullt ut potentialen i det analytiska tankesättet för att tolka resultaten i pedagogiska syften. Utbildning i datakunskap bör betona kritiskt tänkande, etiska överväganden och kontextuell och pedagogisk tolkning framför enbart tekniska färdigheter.

2. Praktiskt och kontextualiserat lärande fungerar bäst

Datakunskap utvecklas bäst i läroutbildningar genom praktisk och fallbaserad inläring. Simuleringar med fiktiva dataset, analys av verkliga klassrumsscenarier och grupparbeten gör att lärarna kan se den omedelbara relevansen av dataanalys. Kontextualiserade aktiviteter - som att spåra elevernas framsteg med hjälp av digitala plattformar eller analysera resultat från formativa bedömningar - gör det abstrakta begreppet "data" mer konkret och meningsfullt.

3. Etiska och juridiska dimensioner är centrala

Det är viktigt att inkludera diskussioner om datasekretess, äganderätt och efterlevnad av GDPR i utbildningsmodulerna. Dessa etiska och juridiska överväganden bör inte behandlas som ett tillägg utan som en integrerad del av all datarelaterad praxis i skolorna. Lärare bör lära sig att navigera i spänningen mellan personalisering och integritet.

4. AI och datakunskap: löften och försiktighet

AI introducerar kraftfulla verktyg för adaptivt lärande och utbildningsplanering, men det ger också upphov till viktiga farhågor. Denna dualitet - att ta tillvara AI:s fördelar och samtidigt inse dess risker - bör vara ett återkommande tema i utbildningen i datakunskap.

5. Mot en kultur av datainformerad undervisning

Datakunskap bör inte behandlas som ett enstaka utbildningsmål. Det är ett kulturellt skifte. Läroarbldningsprogram - både grundutbildning och fortbildning - måste integrera datakunskap som en övergripande kompetens. Att bygga denna kultur innebär att utrusta lärarna inte bara med *färdigheter* för att hantera data, utan också med värderingar och tankesätt för att använda dem på ett ansvarsfullt och effektivt sätt.

Slutsats

I denna Learning Story visar läroarbldarnas metoder att det är både möjligt och viktigt att utveckla lärarnas datakunskaper. Deras arbete illustrerar hur läroarbldningen kan gå längre än att lära sig behärska verktygen och omfatta kritisk reflektion, etisk användning och pedagogisk tillämpning av data. Eftersom studentdata fortsätter att växa i omfattning och komplexitet måste läroarbldningen utvecklas för att främja dataläskunnighet.

Detta dokument har översatts för din bekvämlighet med hjälp av DeepL Translator. Rimliga ansträngningar har gjorts för att tillhandahålla en korrekt översättning, men ingen automatiserad översättning är perfekt. Denna översättning tillhandahålls som en artighet och bör inte betraktas som slutgiltig. Den officiella texten är den engelska versionen.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Finansieras av Europeiska unionen. De synpunkter och åsikter som uttrycks är endast upphovsmannens [upphovsmännens] och utgör inte Europeiska unionens eller Europeiska genomförandeorganet för utbildning och kulturs (EACEA) officiella ståndpunkt. Varken Europeiska unionen eller EACEA tar något ansvar för dessa.